

Zárójelentés „Csornai járás földrajzi neveinek feldolgozása adattár, térképek és mutató formájában” című 46506 számú pályázatról*

A pályázat célja a Csornai járásnak a 60-as években összegyűjtött és a 80-as évek végén ellenőrzött földrajzinév-anyagát adattárba rendezni, elkészíteni a térképeket és a mutatót.

A munkatervtől való eltérés indoklása

A munka nagy vonalakban megfelel a tervezettnek. A terv egészétől a munka első szakaszában annyiban térünk el, hogy először az összes adatlapra rávezettük az 1987. évi ellenőrzés alapján szükséges változtatásokat, s csak ezután kezdtünk az egyes települések névanyagának adattárba rendezéséhez. Ehhez ugyanis néhány esetben szükség volt újabb ellenőrzésre, s ezt a kérdéseket összegyűjtve két helyszínre való utazással meg lehetett oldani. (Az eredeti terv szerint az adatok rávezetése az adatlapra, a falu névtárának és térképeinek tisztázása lett volna településenként a munkafolyamat.)

A másik eltérés, hogy nem készült el a teljes mutató Ennek egyik oka, hogy mindeddig nem sikerült tisztázni, pontosan mely községek taroznak a volt Csornai járáshoz, illetve hogy mely települések anyagának kellene a tervezett Csornai járás című kötetben megjelenie. Mivel Győr-Moson-Sopron megye anyagának csak egyik része jelent még meg, a másik része nem, hátravan még az egyeztetés a többi kéziratos anyaggal. Emiatt a tervben ígért mutatót még nem érdemes elkészíteni, bár a program az összeállítására elkészült. A mutatókészítést hátráltatja néhány, a későbbiekben jelzett tisztázatlan adat. Végso soron az vált világossá, hogy a mutató véglegesítésére a kézirat-előkészítésnek csak az utolsó fázisában kerülhet sor.

Felfüggesztettük továbbá a végleges térképek grafikussal való megrajzoltatását, ugyanis közben világossá vált, hogy amíg az anyag kiadás előtti szaklektorálása nem történik meg, nem érdemes „végleges” térképeket készíttetni.

* Mivel az adattár készítése sajátos, nem tipikus tudományos munka, a jelentés terjedelme nem éri el az elvártat. Ezért a munka eredményének illusztrálásaként függelékben közlök egy falulapot, egy belterületi adatlapot, egy külterületi adatlapot táblázatos formában, amely a névcikkírás közbülső stádiuma volt, valamint egy falu adattárának mostani állapotát.

Az elvégzett munka

Ekészült a teljes anyagon az 1987. évi ellenőrzés alapján szükséges változtatásoknak a rávezetése az eredeti adatlapokra, illetve az ellenőrzéskor keletkezett új adatok adatlapja. Mintegy 2500 adatlapon kellett változtatni és 1150 új adatlapot készíteni. Ez kitöltötte a 2004-ben a munkára szánt idő 40%-át. Adattár és térképvázlat 2004-ben 19 falu anyagából készült. 2005-ben elkészült a többi 17 falu adattára (a faluk számára vonatkozóan ld. alább). Ez az anyag számítógépre került, s befejeződött az előző évi anyag gépre vitele is (ezt maguk az adattár készítői végezték). Adattár, valamint bel- és külterületi tisztázott térképek a következő falukról készültek:

Sorszám	Település	A névcikkek száma
1.	Acsalag	114
2.	Árpás	159
3.	Bágyogszovát	188
4.	Bezi	115
5.	Bodonhely	132
6.	Bogyoszló	120
7.	Cakóháza	37
8.	Csorna	270
9.	Dör	72
10.	Egyed	99
11.	Farád	117
12.	Fehértó	82
13.	Jobaháza	95
14.	Kisbabot	81
15.	Magyarkeresztúr	78
16.	Markotabödöge	208
17.	Mérges	76
18.	Mórichida	165
19.	Páli	98
20.	Pásztori	90
21.	Rábacsanak	95
22.	Rábacsécsény	128
23.	Rábapordány	130
24.	Rábasebes	59
25.	Rábaszentandrás	59
26.	Rábaszentmihály	51
27.	Rábaszentmiklós	84
28.	Rábatamási	90
29.	Rábcakapi	100
30.	Sobor	117
31.	Sopronnémeti	70
32.	Szany	87
33.	Szil	108
34.	Szilsárkány	148
35.	Vág	173
36.	Zsebeháza	46
	Összesen:	3941

A településnevek melletti számok a névvel/nevekkel rendelkező objektumok számát jelzik, ezek szerepelnek a térképeken, illetve ennyi névcikk tartozik az adott településhez. Név ennél jóval több van, hiszen egy objektumnak sokszor több népi neve is van, a dűlőneveknél pedig még a történeti nevek is számításba jönnek (lásd alább). A nyelvi adatokról pontos statisztikát addig nem tudunk közölni, amíg a kézirat-előkészítés végén össze nem állítjuk a végleges mutatót. Annyit azonban meg lehet állapítani, hogy a 62 369 hektár/108 468 kataszteri hold területen minimum 3941 név szerepel, ennél legalább 20%-kal több név lehet, mint objektum, s ez hozzávetőlegesen 4800 nyelvi adat.

Magyarázatot kíván a települések száma. 43 település anyagának elkészítésére kértünk támogatást, de akkor még hiányzott a Győr megyei felelőstől kapott anyagból a következő nyolc falu: Barbacs, Bősárkány, Enese, Györsövényháza, Kóny, Maglóca, Potyond, Tárnokréti. Sajnos, mindeddig nem sikerült kideríteni, készült-e róluk egyáltalán gyűjtés, esetleg meg kell kísérelni egy pótgyűjtést, ami azonban már mindenképpen szegényebb anyagot tudna regisztrálni, mint egy 40 évvel ezelőtti gyűjtés, s ennek a pályázatnak a kereteibe semmiképpen sem fért bele.

A munka menete

A 36 falu névanyagának feldolgozása abból állt, hogy a minden névről külön készült adatlap számát egyeztettük a kataszteri térkép számával, ezeket egységesen É→D, ill. bal→jobb irányban végeztük. Az adattár első része falunként a „falulap”, amely tartalmazza a település népi nevét, a *hol?*, *honnan?*, *hová?* kérdésre felelő alakját, valamint *-i* képzős változatát, ezenkívül a kataszteri térképeken, valamint Pesty Frigyes gyűjteményében található nevét. Itt tüntettük fel a település területét és az 1973-as helységnévtár szerint a lakosság számát. Itt kapott helyet a településnév népi magyarázata, valamint itt olvashatók az esetleges falucsúfolók is.

A következő rész a belterület neveit tartalmazza, az utána következő a külterületét, folyamatos számozással. Az adattárban a név sorszáma után következik a népi név (nevek), majd a hivatalos név, külterületen történeti nevek is: az 1850-es években, az 1900-as évek elején készül kataszteri térképről, illetve esetleg Pesty Frigyes 1864. évi Helynévtárából. A külterületi nevek után ezenkívül szerepel még a domborzati forma és a művelési ág, valamint mindkét névtípus esetében a népi névmagyarázat.

A névgyűjtemény végén – a többi földrajzinév-adattárhoz hasonlóan – feltüntettük a nem lokalizálható történeti neveket, a felhasznált térképek keletkezési évét, majd legvégül az adatközlők és a gyűjtők nevét, a gyűjtés és ellenőrzés idejét.

Az elkészült anyagot a témavezető ellenőrizte, de az adathiányok mindegyikét még nem tudta pótolni. Ezek kb. 20 esetben lokalizációs problémák, 5 esetben pedig a történeti térképek adatai hiányoznak. A mutatókészítés előtt, még az ősz folyamán lehetőleg pótolom a hiányokat.

A munkában való részvétel

Két szerződéses munkatárs készítette el az adatlapok pótlását, írta az adattárakat, tisztázta a térképeket. Keszeli Judit 26, Szücs Gábor 10 falu anyagát készítette el. A grafikus megrajzolta a vaktérképeket, de befejezni csak akkor fogja őket, ha az adattárak véglegesek lesznek.

A munka szervezését, az adatok helyszíni ellenőrzését, valamint az elkészült munka ellenőrzését, javítását a témavezető végezte.

A kutatás eredménye

A földrajzi nevek gyűjtésének, adattárba rendezésének, majd közzétételének, így a Csornai járáséinak is, eredménye olyan, mára nagyrészt feledésbe merült vagy folyamatosan feledésbe merülő földrajzinév-anyag rendszerezett rögzítése, amely sokszor több száz éves nyelvi adatokat őriz meg és tesz hozzáférhetővé a kutatás számára. A nevek tudományosan ellenőrzött és rendszerezett formában forrásként szolgálhatnak a nyelvtudományban elsősorban a nyelvtörténet, a nyelvjárástörténet, a névtörténet számára, de felhasználhatja őket a településtörténet, a helytörténet és a kultúrtörténet is.

A nyelvi anyag sajátága, hogy a 60-as években még élő neveket (nem szigorú) fonetikai lejegyzéssel adja meg, s feltünteti a népi nevek mellett a hivatalos/ak/at, sőt a 19–20. század néhány hivatalos térképén meglevő történelmi megfelelőiket is. Hasznosíthatósága a történeti jellegű, korábban felsorolt kutatási területek számára tehát vitathatatlan. A Csornai járásnak nagyrészt elkészült földrajzinév-anyaga – remélve, hogy a még hiányzó anyagok hamarosan hozzáférhetővé válnak –, ha megjelenik, hozzájárul, hogy közelebb kerüljünk az országos gyűjtés egészének nyilvánosságra kerüléséhez.

Pintér Miklósné dr. Eöry Vilma
témavezető

Függelék

Falulap

név (kiejtés szerint)	§	<i>Egyed</i>
népi név 1. (utána a megjegyzés zárójelbe)	:	<i>Egyöd</i>
népi név 2. (utána a megjegyzés zárójelbe)	:	
Toldalékok (hol?)		<i>-en</i>
(honnan?)	,	<i>-ről</i>
(hová?)	,	<i>-re</i>
(-i)	,	<i>egyedi</i>
Más térképek rövidítése, a bennük szereplő névalak, ha ugyanaz, mint ma	[P.	
terület] – T:	2335
lakosság	, L:	802
néphagyomány (miről kapta a nevét)	. – Nh.	A terület 1884-ben Egyed Stern Artur tulajdona volt.
falucsúfolók	– Fcs.	
magyarázat	:	
falucsúfolók	.	
magyarázat	:	
megjegyzés	. –	
	Gyűjtötte:	Győri Attila, Németh Róbert gimn. tanulók
	A gyűjtés ideje:	1972. július
adatközlők 1. (név, életkor)vesszővel és szóközzel elválasztva	Adat-köz-lők:	Pénzes János 73, Turner János 78
	é.	
	Ellen-örizte:	Eőry Vilma
	Az ellen-örzés ideje:	1988
adatközlők 1. (név, életkor)vesszővel és szóközzel elválasztva	Adatközlők:	Finta Gusztáv 67, Németh József 65
	é.	

Belterületi adatlap

A település neve: Egyed

szám	<i>népi 1.</i>	Ha van utána vmi, akkor % jelet írunk	<i>népi 2.</i>	Ha van utána vmi, akkor % jelet írunk	<i>népi x.</i>	<i>hivatalos kat. név</i>		az obj ekt um jell ege	Ha van utána vmi, akkor + jelet írunk	meg
1	<i>Béke utca</i>					[<i>Béke út</i>]		U	+	A b neve
2	<i>Kastěj</i>					[]		É	+	Egy kast
3	<i>Fősző kut</i>					[]			+	Art
4	<i>Rózsa utca</i>					[<i>Rózsa utca</i>]		U	+	Oly utca korn meg
5	<i>Vince-kert</i>					[]				
6	<i>Vasut utca</i>					[<i>Vasút utca</i>]		U	+	Eze falu
7	<i>Szórószérü</i>					[<i>Szent István király tér</i>]			+	A g ki.
8	<i>Árpási utca</i>					[<i>Árpási út</i>]		U	+	Ez a Árp
9	<i>Közsígháza</i>	%	<i>Tanács</i>			[<i>Községi Tanács</i>]		É		
10	<i>Templom</i>					[<i>Római Katolikus templom</i>]		Te		
11	<i>Rosztovics- kocsma</i>	%	<i>Vendéglő</i>	%	<i>Nagybót</i>	[<i>Vendéglő, Vegyesbolt</i>]				
12	<i>Doktorlakás</i>					[]		É	+	Az
13	<i>Paplakás</i>					[]		É		
14	<i>Iskola</i>	%	<i>Taittólakás</i>			[]		É		
15	<i>Temető</i>					[]				
16	<i>Hangyaszövetkē zet</i>	%	<i>Kisbót</i>			[<i>Vegyesbolt</i>]		É		
17	<i>Sobri út</i>					[<i>Fő út</i>]		U	+	Az
18	<i>Pozsgai-kocsma</i>	%	<i>Gyógyszertár</i>	%	<i>Patika</i>	[<i>Gyógyszertár</i>]		É		
19	<i>Egyed István utca</i>					[<i>Temető utca</i>]		U	+	A n föld eml hábr
20	<i>Szertár</i>					[<i>Tűzoltószertá r</i>]		É		

21		<i>Szanyi utca</i>				[<i>Szanyi út</i>]	U	+	Sza
22		<i>Alsó kut</i>				[]			
23		<i>Darálló</i>	%	<i>Csarnok</i>		[<i>Terménydaráló, Tejcsarnok</i>]	É		
24		<i>Tó</i>				[]		+	Rég rész
25		<i>Kis utca</i>				[<i>Kis utca</i>]	U	+	Röv ház
26		<i>Köröszt</i>	%	<i>Szanyi utcai köröszt</i>		[]	Ke	+	A S van
27		<i>Kustyán</i>	%	<i>Kustány</i>		[<i>Felső-köz</i>]	Ur	+	A k kap
28		<i>Kanászház</i>				[]	É	+	A m lakó
29		<i>Kustár</i>				[<i>Alsó-köz</i>]	Ur		

Külterületi adatlap

A település neve: Egyed

szám	<i>népi 1.</i>	Ha van utána vmi, akkor % jelet írunk	<i>népi 2.</i>	Ha van utána vmi, akkor % jelet írunk	<i>népi x.</i>	<i>Történeti név, hivatalos kat. név</i>	térform a	művelés i ág	Ha van utána vmi, akkor + jelet írunk
30	<i>Rózsás</i>	%	<i>Rózsás-düllő</i>			[<i>P ~ K2. Rózsás H. László major</i>]	S	, sz	
31	<i>Szatyí hegyallai ut</i>					[]	U	,	
32	<i>Szatyí-hegyalla</i>					[<i>P. Szatyíhegyall a K2. H. Szatyí hegyalja</i>]	S	, sz	
33	<i>Hosszi ut</i>					[]	U	,	+
34	<i>Hetes-nyolcas</i>	%	<i>Hetes-nyolcas- tábla</i>			[<i>K2. László dülő H. László dülő</i>]	S	, sz	+
35	<i>Lászlómajor</i>	%	<i>Major</i>			[<i>K2. H. László major</i>]	S	, sz	
36	<i>Hégyes-düllő</i>	%	<i>Hégyési-düllő</i>			[<i>K2. H.</i>]	S	, sz	

							Hegyesi]					
37	Hosszi	%	Hosszu			[K2. H. Hosszú]	S	,	sz	+	
38	Nagy-rít					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	l, sz	+	
39	Zsöllér ut					[]	U	,		+	
40	Hosszi kut					[]	K	,		+	
41	László-düllő					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	sz		
42	Ötvenholdas					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	sz		
43	Zsöllér	%	Zsellér			[K2. H. Zsellér]	S	,	sz		
44	Rókalik	%	Rókajuk			[K2. H. Rókalyuki]	S	,	sz	+	
45	Százforintos					[P. K2. ~ H. Százforintos]	S	,	sz		
46	Halomalla					[K2. H. Halomalja]	S	,	sz	+	
47	Kerténfélül					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	sz	+	
48	Sziládi-föd					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	sz	+	
49	Hármas-négyes					[K2. László dülő H. László dülő]	S	,	sz		
50	Hid					[]		,			
51	Rít					[K2. H. Öreg gyep]	S	,	sz		
52	Kut					[]		,			
53	Téglás	%	Téglási-düllő			[K2. H. Téglási]	S	,	sz	+	
54	Agácás					[K2. Akáczás H. Halomalja]	D	,	e	+	
55	Hid					[]		,			
56	Szilfa					[K2. Szilfai H. ~]	S	,	sz		

57	Kisfüzes					[K2. H. Felső és közép homok]	S	,	e	
58	Póconvőgy					[P. Polczonvölgy K2. H. Felső és közép homok]	S	,	sz	
59	Pánta	%	Vásártér			[K2. H. ~]		,		
60	Vármégye-árok					[]	á	,		
61	Asó-Homok					[K2. H. Alsó Homok]	S	,	sz	
62	Gáti ut					[]	U	,		+
63	Temetőalla	%	Fősző-gelegényés			[K2. H Temető alja]	S	,	sz	+
64	Gáti-dűllő					[K2. Gáti dűllő H. Gáti dűllő]	S	,	sz	+
65	Pap-főd	%	Pap-tag			[K2. Gáti dűllő H. Gáti dűllő]	S	,	sz	
66	Gelegényés	%	Alsó-gelegényés			[K2. H Gelegényés]	S	,	sz	
67	Buga-csatorna					[]		,		
68	Templom-főd					[K2. Emma dűllő]	S	,	sz	
69	Nyugati-kertalla	%	Nyugatikertajja			[K2. Nyugoti kertaljja]	S	,	sz	+
70	Szőlőlapi legelő	%	Zsöllérlegelő			[K2. Emma dűllő]	S	,	r	+
71	Szőlő-domb					[P. Szőlőhegy K2. Emma dűllő]	D	,	r, sz	
72	Kisszilos					[P. ~ K2. Szilási dűllő, szilosi dűllő H. Szilosi dűllő]	S	,	sz	
73	Pátka					[K2. Emma dűllő]	S	,	sz	+
74	Legelői kut					[]		,		
75	Buga					[K2. Emma dűllő]	S	,	l, sz	
76	Kis-domb					[K2. H. Kis homok]	S	,	sz	+
77	Közép-dűllő					[K2. Közép dűllő H.]	S	,	sz	

							Közép dűlő]					
78	Fősző-főfaszér	%	Major			[K2. H. Főfaszer]	S	,	é	+	
79	Lencse-domb					[K2. H. Lencse domb]	S	,	sz		
80	Kódis-telek					[K2. H. Koldustelek]	S	,	sz		
81	Kölesi-főd		Közös legelő			[P. Kölesrét K2. H. Öreg kölesi föld]	S	,	l,r		
82	Zsidó-főd					[K2. H. Emma dűlő]	S	,	sz		
83	Akasztófa					[K2. H. ~]	S	,	sz	+	
84	Páskom					[P. K2.H. Bokros]	S	,	l		
85	Keréktó					[P. ~ K2. Keréktó H. ~]	S	,	sz		
876	Nagy- gyöp					[K2. H. Nagy gyep]	S	,	l	+	
87	Kut					[]		,			
88	Urtőfaszer					[K2. H ~]	S	,	sz		
89	Divós	%	Diós-dűllő			[K2. Emma dűlő H. Emma dűlő]	S	,	sz	+	
90	Vitíz-főd					[K2. Emma dűlő H. Emma dűlő]	S	,	sz	+	
91	Erdőszabál	%	Rekéttyés	%	Gombás	[P. Kölesrét H. Kiskölesi rét]	S	,	l,r		
92	Emma-major					[K2. Emma major]	S	,	sz		
93	Tizenégyes					[K2. Emma dűlő H. Emma dűlő]	S	,	sz		
94	Sárdos-major					[K2. Emma dűlő H. Emma dűlő]		,			
95	Vincefő ut					[]	U	,			
96	Negyvenhetes					[K2. Emma		S	,	sz	+	

							<i>dülő H.</i> <i>Emma dülő</i>]				
97	<i>Tizes</i>					[K2. <i>Emma dülő H.</i> <i>Emma dülő</i>]	S	,	sz	
98	<i>Tizenkettes</i>					[K2. <i>Emma dülő H.</i> <i>Emma dülő</i>]	S	,	sz	+
99	<i>Csikókerített</i>					[K2. <i>Emma dülő H.</i> <i>Emma dülő</i>]	S	,	sz	+

Nem lokalizálható: P. Dinnyéskert; K2. (ma már a belterülethez tartozik) *Temető kertalja*, *Régi vásártér*, *Bikató*, *Kenderszer*, *Sobri gyaloguti*, *Pásztorház*

Egy falu kész anyaga

Farád, -on, -rul, -ra, -i [K1. ~ P. Frád/~] – T: 5400 kh, L: 2100. – Nh. Emelték a kereskedő megrekedt szekerét, és mondták: „Csak a farát!” Ebből származott a Farád. Fcs. Kányavár, Kányaváros; A nagy nyárfákon a falu körül rengeteg varjú fészkel, népiesen kányák. A más községbeliek ezért nevezték Farádot Kányavárnak.

1. *Bodács-sarok* É. A legszélső ház északra néző sarka. 2. *Ujfal* [*József A. u*, *Dózsa Gy. u*, *Ady E. u*, *Szabadság u*] Fr. Később épült hozzá a faluhoz, ezért valamikor új falu volt. 3. *Gacs-sarok* É. A Gacs családé a sarki ház. 4. *Katalikus temető* : *Felső temető* Te. Köveket, csontokat találtak, semmi sem lett velük. 5. *Bika-istálló*, *Bika-szér* : *Bika-köz* É, Fr. A közben levő volt községi istállóban bikákat tartottak. Takarmányt raktároznak benne. 6. *Főszér* : *Felső szér* [*Fő u*, *Berzsenyi u*, *Rákóczi u*, *Zalka M. u*] Fr. A katolikus templomtól a Feljáróig. 7. *Németh Gyula u* [*Rákóczi F. u*] U. Népi nevét a Németh család egyik tagjáról kapta. Ő volt ennek az utcának kisebb földbirtokosa. Leszármazottai most is itt élnek. 8. *Szarka-kert* Fr. 9. *Bűtös-kert* Fr. Tulajdonosáról nevezik így (Böjtös). 10. *Kispásztör u* [*Berzsenyi u*] U. Valamikor az utca lakói pástorok voltak. 11. *Kis köz* Köz. A Fő utcáról nyíló sikátor, pár ház van benne. 12. *Felső artézikut* : *Fölső artézikut* : *Főszér artézikut* : *Felső artézi* [*Artézikut*] Kút. A falu felső végén levő artézikut. 13. *Fő u* [*Fő u*] U. Ez a falu legrégibb, legrangosabb utcája. 14. *Kis u* [*Diófa u*] U.. Az utcát hatalmas diófák szegélyezik, az utca ősrégi neve Diófa u, emberemlékezet óta használják. Keskeny, valamint kicsi, rövid utca, ezért hívják így. 15. *Tálos-sarok* É. A sarkon lévő házban a Tálos család lakik. 16. *Zsidó temető* Te. Az izraelita temető elhagyott területe. 17. *Berki-kastély* É. Tulajdonosáról nevezik így, egyik tulajdonosa volt. 18. *Sarrai-kastély* : *Sallai-kastély* : *Sallai-ház* : *Tsz-ház* É. Sarlay földbirtokos kastélya, tsz-irodák, lakás van benne. 19. *Borsodi-sarok* É. A sarki házban a Borsodi család lakik. 20. *Ujtelep* [*Fülöp L. u*, *Szücs M. u*, *Szőgyényi u*] Fr. A falu új településrésze, részben még beépítetlen. 21. *Damjanics u* : *Kertajja* [*Zalka M. u*] U. Az utca régi hivatalos neve Damjanich volt. 22. *Pépi u* [*Vörösmarty u*] U. Pepi Marci zsidó boltja volt az utcában. 23. *Szilvási-kert* : *Tsz-kert* Fr. A tulajdonosról kapta a nevét, később a tsz gyümölcsöse volt itt. Ma lakóházak állnak. 24. *Katolikus templom* : *Katalikus templom* É. 25. *Vizler-sarok* É. A házban lakó Vizler családról hívják így. 26. *Tilda-ház* É. Idős tulajdonosáról (Tilda) hívják így. A Tsz-kocsisok mondták: Megyünk befogni a Tilda-házba. Tsz-istálló volt az udvarán. 27. *Pap-sarok* É. A házban van a római katolikus plébánia, ezért hívják így. 28. *Kultur* [*Művelődési ház*, *otthon*] É. Régebben Kulturháznak nevezték, ebből rövidült. (Megyünk a

Kulturba.) 29. *Alsó kut* : *Alsó artézi kut* : *Ásó artézi kut* : *Alsó artézi Kút*. A község középpontjában fúrt artézikut, a falu alsó részén van. 30. *Cigány-köz* Köz. Keskeny udvar, kicsi házikó. Régi idők óta cigányok, ált. zenészek laknak a közben. 31. *Kérészt Ke*. 32. *Cséri-ház* É. Régi tulajdonosát (Nagy Imre) hívták ragadványneven Csérinek. 33. *Flórián-szobor* Szo. 34. *Rasztovics-kocsmá* : *Lina-bolt* : *Kisbolt* [*Földműves Szövetkezet 37. sz. boltja*] É. A boltban kiszolgáló nőt hívták Linának, a központban elhelyezkedő nagyobb bolt mellett ez egy kisebb bolthelyiség. 35. *Fenyőfa u* : *Óvoda-szēr* : *Óvoda u* : *Erzsébet u* [*Kossuth L. u*] U. Az utcában van az óvoda, a régi hivatalos név Erzsébet utca volt. 36. *Vasminisztēr-sarok* É. Lakott itt egy Nagy József nevű parasztember, elnevezték valamiért Vasminiszternek. 37. *Tsz-udvar* : *Tornaterēm* : *Élelmiszərbót* : *Orvos* : *Agronómlakás* Fr. Az iskola telkének, udvarának folytatása, a tsz gazdasági épületei, műhelyei vannak rajta, régebben az Ostffy-birtok majorja volt. 38. *Bazár* É. Üzlethelyiség régi neve, a háború után lett, 1959 körül megszűnt. 39. *Iskola út* [*Győri út*] U. Evangélikus iskola volt az utcában, az iskola egyik része itt található. 40. *Buti-sarok* É. A sarkon a Buti család lakik. 41. *Alsó szēr* [*Fő u, Jókai u, Vörösmarty u, Kossuth u, Munkás u, Petőfi u, Győri u, Zalka u. Hunyadi u.*] Fr. A templomtól templomig terjedő rész. 42. *Ostfi-kastéj* : *Nagy iskola* : *Emeletős iskola* [*Farádi Állami Általános Iskola*] É. Régebben az Ostffy család tulajdona, a felszabadulás után a tsz használta, majd az iskolának adják át, 1967-ben új, modern szárnyat kap, iskola ma is. Az iskola két épülete közül ez a nagyobb. 43. *Tuller-kérészt Ke*. A Tuller család állíttatta, nekik volt ott földjük. 44. *Gasztonyi-kert* Fr. Régi tulajdonosáról nevezték el. 45. *Jáccótér* [*Hősök tere*] Fr. Az I. világháborúban elesett hősök emlékére állított szobor mögött játszótér terül el, a búcsú is itt szokott lenni. 46. *Évangélikus templom* É. 47. *Kis iskola* [*Farádi Állami Általános Iskola*] É. Az iskola kisebbik épülete, ide járnak az alsó tagozatos diákok. 48. *Gólya-ház* É. A régi ház kéményén golyafészek áll. 49. *Kastéj* : *Potyondi-kastéj* É. A régi nemesi udvarház tulajdonosa volt Potyondi. 50. *Petőfi u* : *Győri u* [*Soproni út*] U. A mai Győri út az utca templomtól Győr felé eső része. 51. *Sós-kert* : *Kerthejiség* Fr. A volt vendéglő kerthelyisége. 52. *Sós-kocsmá* : *Dombos-kocsmá* : *Dögöl-kocsmá* [*5. Sz. Italtolt*] É. A vendéglő régi tulajdonosát hívták így. A tulajdonos olyan volt, mint De Gaulle. 53. *Jajváros* [*Munkás u*] U. Ezt az utcát szegények lakták, és sok volt a gyerek. 54. *Téglások* : *Kendőráztató* [*Gödrök*] Fr, B, Gs. Innen szedték az építéshez a vályogot. Téglát égettek. Agyag- és kavicsbánya. Cigányok laktak itt. 55. *Disznólegelő* Fr, Gs. 56. *Vasút u* [*Vasút u.*] U. 57. *Állomás u* : *Vasút u* [*Hunyadi u*] U. Az állomást köti össze a faluval. Kezdetben nem volt neve, ezért vasút utcának hívták. 58. *Évangélikus temető* [*Evangélikus temető*] Te.

59. *Hertelen- akó* [K1. K2. Hiv. *Kávóhany*] S, r. Legelő, ma a csornai határhoz tartozik. 60. *Hosszas-hany* [K1. *Észak Első hany* K2. *Észak Első hany* Hiv. *Észak Első hany, Kert hany*] S, Vm, sz. kb. egy kilométer hosszú. 61. *Hercegős-hanyak* [K1. K2. Hiv. *Kelet-hany*] S, r, sz. Herceg Eszterházi tulajdona volt. 62. *Prépost-hany* [K1. K2. Hiv. *Kávó-hany*] S, r. A csornai prépostság tulajdona volt. 63. *Hercegős ut* Út. 64. *Jobbaházi-hany* [K1. *Észak hany* K2. *Jobbaházi hany* Hiv. *Észak hany*] S, r. Jobbaházi családok birtoka. 65. *Bodács-ér* Vm, r. Időszakos természetes vízfolyás, kaszáló. 66. *Karámi ut* Út. A karámhoz vezet. 67. *Généralis ut* Út. Valamelyik háború idején (a napóleoni vagy a 48-as szabadságharc) valamilyen tábornok vagy generális ment erre nagyobb csapattal. A *Kanáris alatti Járás* (78.) folytatása. 68. *Bütös-hany* /bütös/ [K1. *Észak Negyed hany* K2. *Észak Negyed* Hiv. *Észak hany*] S, r. A Böttös család birtoka. 69. *Jobbaházi-rétek* [K1. *Jobbaház* K2. Hiv. *Jobbaházi rétek*] S, r. Jobbaházi gazdák tulajdona volt régen. 70. *Kanáris* [Hiv. *Kapuvár-Bőszárkány cs*] Cs. 71. *Ostfi-tag* : *Ostfi-hany* [K1. *Kávó diülő* K2. *Kávó diülő* Hiv. *Kávó d*] S, sz. Az Ostffy család ősi birtoka. 72. *Sallai hid* Híd 73. *Ostfi hid* Híd. 74. *Kövécshánya* Gs, mlen. Kavicsbányák voltak ezen a területen. 75. *Farkas- á* Cs. 76. *Hosszi-sziget* [K1. K2. Hiv. *Hosszú sziget*] S, sz 77. *Sallai-major* [Hiv. *Sarlay-major*] M. A

Sarlay család birtoka. 78. *Járás Út*. A dülőkbe vezető fő útvonal. A Kanárison fölül Generális ut. 79. *Ostfi-major* [Hiv. *Ostffy-major*] M. Az Ostffy család tulajdona. 80. *Sallai-birtok* [K1. *Kávó düllő* K2. *Kávó düllő* Hiv. *Kávó d*] S. 81. *Ostfi ut Út*. 82., *Acsalagi útra-dülő* [K1. K2. Hiv. *Acsalagi útra*] S, sz. 83. *Lóvasut : Lórévasut* [Hiv. *Iparvasút*] Vasútvonal. A két majort kötötte össze a vasútállomással. 84. *Acsalagi ut Út*. Acsalag felé. 85. *Följáró ut : Főjáró Út*. 86. *Hosszi Följáró* [K1. *Följáró* K2. Hiv. *Följáró*] S, sz. 87. *Rövid-Följáró* [K1. *Följáró* K2. Hiv. *Följáró*] S, sz. 88. *Följáró* [K1. *Följáró* K2. Hiv. ~] S, sz. Ez a dülő kapcsolja össze az alsó mezőt a felső mezővel. 89. *Végheji-füzes* G, e. A tulajdonos (Véghelyi) fával ültette be a kavicsbányagödröt. 90. *Várdomb* [K1. P. K2. Hiv. ~] S, sz. A monda szerint a kuruc korban kurucok állomásoztak itt. 91. *Dökkert* S, sz. Itt volt régen a községi dögkert. 92. *Bán-gödrök* Gs, mlen. A 85-ös főút építéséhez kavicsot termeltek itt ki, régen homokgödör volt. 93. *Bánkuti ut Út*. A Bán családnak voltak ott földjei, és ott volt egy községi kút. 94. *Bán-tag* [K1. *Horgas Árkus* K2. Hiv. *Horgas Árkus I.*] S, sz. 95. *Jugovics tag* [K1. K2. Hiv. *Jugovits*] S, sz. A tulajdonosa Jugovits földbirtokos volt, bérletbe adta ki a földjét. Afrikába járt oroszánvadászatra, nem lakott a községben. 96. *Bika-rít* S, sz. Hepehupás terület, itt termelték a község bikáinak a takarmányt. Téglát is égettek itt. 97. *Horgas-árkus* [K1. Hiv. *Horgas Árkus*] S, sz. 98. *Bán-kut Kút*. A Bán családnak voltak ott földjei, és ott volt egy községi kút. 99. *Hatrëndës* [K1. *Hat Hétrendes* K2. Hiv. *Hathétrendes*] S, sz. 100. *Temető-düllő* [K1. K2. Hiv. *Kis Hosszú*] S, sz. 101. *Kendërszër* [K1. K2. Hiv. ~] S, sz. Régebben kenderföldek voltak itt. 102. *Hathétrëndës* [K1. *Hat Hétrendes* K2. Hiv. ~] S, sz. Egy-egy föld kaszáláskor 6-7 rendet adott ki. Közlés a földek szélességére. 103. *Öreg Árkus* [K1. K2. Hiv. ~] S, sz. 104. *Temető ut Út*. Az *Evangélikus temetőhöz* (58.) vezet. 105. *Sárkányi ut Út*. Szilsárkány felé. 106. *Urszáli* [K1. *Horgas Árkus* K2. Hiv. *Horgas Árkus II.*] S. 1890 táján tagosítás történt. A zselléreket kirakták a csornai határszélre, a tagosított úri birtokok szélére. 107. *Bütös-gunýó : Háromfa* É. Régebben négy, ma három nyárfa alatt áll a kunyhó. Bőjtös tulajdonában volt. 108. *Kis-Hosszi* [K1. K2. Hiv. *Kis Hosszú*] S, sz. 109. *Hétrëndës* [K1. *Hat Hétrendes* K2. Hiv. *Hathétrendes*] S, sz. 110. *Jobaházi ut Út*. 111. *Danfődi ut Út*. 112. *Kis Árkus* [K1. K2. Hiv. *Kis Árkus*] S, sz. 113. *Szélmalom ut Út*. A vasúton túl, az úton volt egy szélmalom. 114. *Dan-füőd* [K1. *Damföld* K2. Hiv. *Dámföld*] S, sz. 115. *Hosszi-Bükk-hëgy* [K1. K2. Hiv. *Öreg Árkus*] S, sz. 116. *Rövid- Bükk-hëgy* [K1. K2. Hiv. *Öreg Árkus*] S, sz. 117. *Határ- á Árok*. Határvonal *Farád* és *Jobaháza* között.

K1. 1856.

Gyűjtötte: Németh Mária főiskolai hallgató, 1966. július; Németh József ált. isk. tanár 1969. május, adatközlők: Simon Ferenc 60 év, Hima Sándor 80 év, Németh Ferenc 51 év; ellenőrizte: dr. Eöry Vilma tudományos munkatárs, 1988. július, adatközlők: Káldi Gyula 45 év, Karsai Lajos 54, Márcis Sándor 67 é.